

Mottatt krav om AMS-gebyr?

Hvordan skrive en åpenbart ikke grunnløs innsigelse

1. Juridisk forklaring på dobbelbetalingen

Reguleringsmyndigheten i NVE (RME) legger til grunn at manuell avlesning for kunder uten AMS er en "særskilt tjeneste" som faller inn under tariffen § 17-6. Tariffering av særskilte tjenester.

Lenke: <https://lovdata.no/forskrift/1999-03-11-302/%C2%A717-6>

Korrekt hjemmel for kostnadene er kontrollforskriften § 14-2 første ledd bokstav a, der det heter at "fastleddet dekker kundespesifikke kostnader".

Lenke: <https://lovdata.no/forskrift/1999-03-11-302/§14-2>

Det må ses i sammenheng med avregningsforskriften § 3-3. Avlesning av målepunkt, der det følger at nettselskapene har ansvaret for at "innmating og uttak av kraft i målepunkt blir målt og avlest". Måleravlesningen er således en primærtjeneste nettselskapene er pliktige å tilby kundene etter avregningsforskriften. Viser til § 3-3 fjerde ledd: *Nettselskapet skal registrere alle mottatte måleravlesninger fra sluttbrukeren, med mindre sluttbrukeren sender inn urimelig mange avlesninger.*

Lenke: <https://lovdata.no/forskrift/1999-03-11-301/§3-3>

Kostnadene i gebyrtariffen for den særskilte tjenesten er således dekket av det lovpålagte fastleddet etter kontrollforskriften § 14-2. Det vises i denne sammenheng til kontrollforskriften § 1-3 niende ledd, der kundespesifikke kostnader er definert som "Kostnader knyttet til kundehåndtering, herunder måling, avregning, fakturering, tilsyn mv."

Lenke: <https://lovdata.no/forskrift/1999-03-11-302/§1-3>

Lenke: <https://lovdata.no/forskrift/1999-03-11-302/§14-2>

Ved å bruke kontrollforskriften § 17-6 og § 17-9 (gjeldende fra 1.2.2021) for å fastsette tariffer, vil nettselskapet få betalt for den samme tjenesten to ganger.

Lenke: <https://lovdata.no/forskrift/1999-03-11-302/§17-9>

Det vises i ovennevnte sammenheng til RMEs svarbrev av 03.07.2020¹, der de skriver:

"Nettselskap som velger å kreve slike variable kostnader gjennom et særskilt gebyr, har ikke adgang til å inkludere samme kostnader som del av fastleddet i den ordinære nettleien".

Noe altså nettselskapet i denne saken har gjort.

Nettselskapet har ikke vurdert før faktureringen av gebyret om forskriften er i strid med markedsføringsloven § 11 første ledd bokstav a, som setter forbud mot "å kreve betaling for varer, tjenester eller andre ytelser uten etter avtale mv."

Lenke: <https://lovdata.no/lov/2009-01-09-2/%C2%A711>

Nettselskapet har forhåndsfakturert kunden for en tjeneste nettselskapet ikke har utført og som kundene heller ikke har bestilt, jfr. avregningsforskriften § 7-1a.

¹ RMEs svarbrev av 03.07.2020 <https://ams.monster/fastleddet/fastleddet.htm>

Lenke: <https://lovdata.no/forskrift/1999-03-11-301/§7-1a>

Markedsføringsloven har forrang foran forskriften som nettselskapet og RME viser til.

2. Verdt å vite

2.1

Energiklagenemndas avgjørelse 22. mars 2022 sak 2021/1954

<https://www.klagenemndssekretariatet.no/wp-content/uploads/2021/11/2021-1954-Klagenemndas-avgjorelse.pdf>

Klagenemndas vurdering i punkt 49.

Energiklagenemnda forstår klagers anførsel slik at RMEs vedtak bygger på at avrop på tjenesten kan faktureres som en engangsbetaling etter utført stedlig kontroll, og gir aksept for at kunder som ikke har hatt stedlig kontroll ikke kan faktureres for tjenesten. Dette anføres å være i strid med de generelle prinsippene for tariffen. Energiklagenemnda vil generelt bemerke at innkreving av tariffen forutsetter at det faktisk utføres den type tjeneste som skal dekkes av tariffen. En total unnløstelse av kontroller for samtlige målere må derfor medføre at tariff ikke kan kreves.

2.2

OED påpeker i sak 20/370 på side 5²:

«Departementet vurderer i likhet med NVE at nettselskapet kan inkludere kostnader knyttet til årlig stedlig kontrollavlesning i tariffen. Videre er departementet enig med klager om at nettselskapet ikke kan inkludere kostnader knyttet til slik kontrollavlesning dersom nettselskapet ikke gjennomfører dette.»

Departementet tar til etterretning at NVE opplyser at de vil følge opp dette (noe NVE ikke har gjort).

2.3

Hålogaland lagmannsrett kjennelse av 17.8.2020 Sak nr. LH-2020-46594³ har også vurdert det slik at fakturering av gebyr krever fysisk oppmøte av nettselskapet.

Lagmannsretten finner etter dette at HLK har hjemmel for innkreving av gebyr for avlesing av manuelle målere ved fysisk oppmøte hos kunden.

2.4

Energiklagenemndas avgjørelse 23. september 2022 sak 2022/0723

Klagenemndas vurdering i punkt 42.

² OED påpeker i sak 20/370 side 5 <https://ams.monster/dok/oed/Svar-p%C3%A5-klage-p%C3%A5-NVEs-vedtak-om-at-Elvia-AS-har-adgang-til-kontrollavlesning-og-til-%C3%A5-fastsette-tariff-for-%C3%A5-dekke-kostnader-knyttet-til-manuell-m%C3%A5leravlesning.pdf>

³ Hålogaland lagmannsrett kjennelse av 17.8.2020 Sak nr. LH-2020-46594 <https://ams.monster/dom/halogaland-lagmannsrett-dom-2020-08-17-skjermet.pdf>

Nemnda viser her også til RMEs vedtak hvor det fremgår at inntekten fra tariffen skal komme til fradrag i beregningsgrunnlaget for den ordinære nettleien, slik at kunden ikke vil betale for den samme kostnaden flere ganger.

Energiklagenemndas avgjørelse 16. juni 2023 sak 2023/0173

Klagenemndas vurdering i punkt 74.

*Avregningsforskriften § 3-3 stiller krav om at alle målepunkter skal avleses minimum én gang i kalenderåret. Verken avregningsforskriften § 3-3, § 7-1 a eller kontrollforskriften § 17-9 stiller krav om fysisk stedlig kontrollavlesning. Det er opp til nettselskapet å vurdere hvordan kontroll av måleverdiene blir gjennomført. Hvorvidt det kreves at nettselskapet selv møter opp for å foreta en stedlig kontroll, eller om det er tilstrekkelig å få tilsendt måleverdiene, er opp til nettselskapet å vurdere. **Nemnda kan derfor ikke se at det er et vilkår om stedlig kontroll for å kreve tariff etter kontrollforskriften § 17-9.***

2.5 Energiklagenemnda

Energiklagenemnda behandler kun klager over enkeltvedtak truffet av RME med hjemmel i energiloven og naturgassloven med tilhørende forskrifter, jf. forskrift om *Energiklagenemnda § 1⁴*. Spørsmål knyttet til brudd på andre lover og forskrifter som tas opp i en klage, for eksempel forbrukerkjøpsloven, markedsføringsloven og privatrettslige forhold faller utenfor Energiklagenemndas mandat og myndighetsområde.

Det gjelder også saker som den rådgivende klageinstansen Elklagenemnda⁵ har behandlet (*administrert for bransjeorganet for nettselskapene, Energi Norge (nå Fornybar Norge)*), ligger også utenfor nemndas saksområde.

Kunder som klager på nettselskap, har vanskelig for å få medhold i Energiklagenemnda på grunn av regelverk for nemndas saksbehandling. Enkeltvedtak truffet av Reguleringsmyndigheten i NVE (RME) kan påklages til Energiklagenemnda. Når Energiklagenemnda fatter vedtak, må du lese nemndas bemerkninger nøye. Det er en risikosport å klage på nettselskapet, hvis du ikke har forstått saksgangen. Dette gjelder også vedtak fattet av Olje- og energidepartementet (OED) og RME.

Når forbrukeren har en tvist med sitt nettselskap som leverer monopoltjenesten, har man erfart at forbrukeren ikke har et reelt uavhengig klageorgan som man kan henvende seg til. Energiklagenemnda er bukken som passer havresekken. Energiklagenemndas klagesystem setter forbrukerens rettsikkerhet i fare fordi nemnda ikke tar hensyn til forbrukerens private interesser i kundeforholdet til nettselskapet. Det eneste reelle alternativet er å ta saken til domstolene, men det koster penger.

Fordi RME er særtilsynet for nettvirksomheten, vil forbrukeren ikke få hjelp fra andre myndighetsetater i en tvist med nettselskapet. Forbrukeren blir en kateball mellom de ulike myndigheters ansvarsfraskrivelse. RME tar ikke hensyn til private interesser ved klagebehandlingen. RMEs saksbehandling setter forbrukerens rettsikkerhet i fare. *Les mer om Sivilombudets uttalelse til NVE om manglende svar i saksbehandlingen⁶.*

⁴ <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-10-24-1420>

⁵ <https://www.elklagenemnda.no/>

⁶ <https://www.sivilombudet.no/uttalelser/uttalelse-%E2%88%92-manglende-svar-pa-henvendelser/>

Se *Energiloven § 1-2. (Formål)*⁷ skal sikre at "private interesser" blir hensyntatt ved utøvelsen av nettvirksomhet. Dette kommer videre til uttrykk i både henholdsvis *NEM § 1-1⁸* og *kontrollforskriften § 1-1⁹*. Kunder som klager til RME må angi dette i sin klage. Du må forvente at RME med sine meninger vil svare med en ansvarsfraskrivelse.

3. Forliksrådets behandling av gebyrsaker jf. tvisteloven

Hvilke saker behandles ikke av forliksrådet. Saker avgjort av en nemnd når det er bestemt ved lov at nemndas vedtak er bindende for partene hvis saken ikke bringes inn for domstolene.

Tvisteloven § 6-2 e. <https://lovdata.no/lov/2005-06-17-90/§6-2>

Tvisteloven § 6-2 e

Saker som behandles av forliksrådet

Forliksrådet behandler likevel ikke

Punkt e. saker avgjort av en nemnd når det er bestemt ved lov at nemndas vedtak er bindende for partene hvis saken ikke bringes inn for domstolene,..

Energiklagenemnda¹⁰ er en nemnd, vedtakene er endelige og ikke kan påklages av partene.

Punkt 7 i Energiklagenemndas vedtak av 22. mars 2022¹¹.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig

Tvisteloven § 6-11 <https://lovdata.no/lov/2005-06-17-90/§6-11>

Forliksrådet har ikke tilstrekkelig grunnlag for å dømme verken faktisk eller juridisk. Saken må derfor innstilles.

Tvisteloven § 6-10 fjerde ledd <https://lovdata.no/lov/2005-06-17-90/§6-10>

Forliksrådet kan bare avsi dom hvis medlemmene er enige om at grunnlaget er tilstrekkelig.

4. Oppsummering

Nettselskapet kan ikke belaste kundene for noe som helst ekstra for å velge strømmåler uten kommunikasjonsenhet (AMS-delen), da nettselskapet allerede er pliktet til å kreve dette inn gjennom fastleddet. Kontrollforskriften § 17-6 og § 17-9 kan ikke utløses av noe som er dekket av annen paragraf. Og avregningsforskriften § 3-3 pålegger heller ikke nettselskapet å utføre kontroll avlesning én gang pr. år om kunden avleser og sender inn måling minst én gang i løpet av året. Om

⁷ <https://lovdata.no/lov/1990-06-29-50/%C2%A71-2>

⁸ <https://lovdata.no/forskrift/2019-10-24-1413/%C2%A71-1>

⁹ <https://lovdata.no/forskrift/1999-03-11-302/%C2%A71-1>

¹⁰ <https://www.klagenemndssekretariatet.no/energiklagenemnda/om-oss-2>

¹¹ <https://www.klagenemndssekretariatet.no/wp-content/uploads/2021/11/2021-1954-Klagenemndas-avgjorelse.pdf>

nettselskapet ønsker å gjøre dette på eget initiativ, kan nettselskapet ikke pålegge kunden å betale for dette, jf. nettleieavtalen § 5-3¹² tredje ledd.

RME pålegger ikke nettselskapet å kontrollere kundens strømmåler gjennom en stedlig kontroll.

Hvis nettselskapet skulle mene imot, be nettselskapet om å fremskaffe tilstrekkelig adekvat dokumentasjon hjemlet etter gjeldende lovgivning dersom nettselskapet mener at det påpekte er feil.

5. Viktig informasjon om RMEs meninger

Husk at gebyrtariffen er noe nettselskapet kan fakturere (hvis de faktisk har og kan dokumentere disse kostnadene). Nettselskapet er ikke forpliktet til å fakturere tariffen.

02-2023 - Sluttrapport for innføringen av avanserte måle- og styringssystemer (AMS)

https://publikasjoner.nve.no/rme_rapport/2023/rme_rapport2023_02.pdf

Side 15.

58 nettselskaper benytter seg av adgangen til å ta tariff for profilavregnede målepunkt, mens 27 nettselskaper velger å ikke ta en tariff.

NVE svarbrev til Distriktsenergi av 02.07.2018¹³.

Spørsmål fra Distriktsenergi vedrørende gebyr for kunder som ikke har aktiv kommunikasjonsenhet i AMS-måleren.

NVE

"Frem til nå har nettselskapene som regel stipulert målerstanden til kunder som ikke har registrert målerverdier. Nettselskapene har ansett at det å dra til kunden for å lese av måleren medfører en urimelig kostnad og ulempe."

Dette brevet utløser en del interessante problemstillinger. Det som er betenkelig er at i brevet hvor avlesingsgebyret for fysisk avlesning i utgangspunktet er nevnt, er i sammenheng med kunder som ikke leverer måling i løpet av året. Da vil avregningsforskriften § 3-3 kunne kreve at det foretas en fysisk kontroll avlesing en gang pr. år. Men NVE påstår videre som at dette er noe som vil gjelde alle kunder med måler uten kommunikasjonsenhet. Det er ikke det avregningsforskriften § 3-3 sier.

Med andre ord, NVE bruker kunder som aldri avleser som unnskyldning til å dytte årlig kontroll avlesing over på alle kunder som ikke har kommunikasjonsenhet. Jeg vil gå såpass langt i å si at de bruker noen få for å straffe alle. Dette er en mistolkning av paragrafen. NVE klarer å lese veldig mye ut av 2 enkle setninger i § 3-3 første og annet ledd (2018) som ikke står der.

NVE-RME har tidligere uttalt at nettselskapene må operere med to systemer for håndtering av måleverdiene; et nytt digitalisert system med automatiske prosesser, og et gammelt, manuelt system. NVE-RME sa at det var fordyrende for nettselskapene å opprettholde et manuelt system og kunden måtte betale for det. NVE-RME har gått bort fra disse uttalelsene.

¹² https://ams.monster/dok/Energinorge_standardavtale_nettleie_og_vilkar_for_tilknytning_2007-uthevet.pdf

¹³ NVE svarbrev til Distriktsenergi av 02.07.2018 <https://ams.monster/dok/nves-svar-til-distriktsenergi-om-gebyr-for-kunder-uten-ams-uthevet.pdf>

Uansett er nettselskapet forpliktet til å opprettholde det gamle «manuelle avlesningssystemet» på grunn av to unntak, jf. avregningsforskriften § 4-1 a og b. Nettselskapene har bekreftet at de uansett ikke vil bli kvitt det manuelle systemet så lenge det finns to unntak. Det er NVE-RME som har pålagt nettselskapene i forskrift å opprettholde to systemer. Da er det urimelig at kunden å betale for det.

Lenke til nve.no nettside kopi 2. juli 2018. NVE fjernet informasjonen da de skjønnte hva de hadde skrevet: "*Strømkunden må betale for manuell avlesning*"¹⁴.

NVE-RME har fattet en rekke vedtak¹⁵ om at nettselskapene ikke kan inkludere faste kostnader knyttet til IT-drift og vedlikehold av løsning for profilmålere (manuelt avleste målepunkt) som ikke kan dekkes av avlesingsgebyret. Slike kostnader inngår som en del av nettselskapets ordinære måle- og avregningsansvar, og må derfor dekkes gjennom den ordinære nettleien (fastleddet).

6. Nettselskapets informasjonsplikt for tariffer

NVE-RME skriver følgende på nettsiden om informasjonsplikten til nettselskapet:

<https://www.nve.no/reguleringsmyndigheten/regulering/nettvirksomhet/gebyr-for-manuell-avlesning-av-ams-malere-uten-aktiv-kommunikasjonsenhet>

"Nettselskap har etter kontrollforskriften § 13-5 annet ledd plikt til å gi kunder informasjon om beregningsgrunnlaget for egne tariffer. Når det gjelder tariffen for ikke-fjernavleste måleverdier er dette som nevnt over et standardbeløp, og det foreligger derfor heller ikke en beregning som ligger til grunn for dette gebyret som nettselskapet kan gi ut."

Merk at § 17-9 er en tariff. Nettselskapet plikter å oppgi beregningsgrunnlaget for alle sine tariffer, jf. § 13-5. Informasjonsplikt.

Nettselskapene plikter på forespørsel og innen rimelig tid å gi kunder informasjon om beregningsgrunnlaget for egne tariffer og beregningen av tariffene for de ulike kundegrupper.

Påstår nettselskapet noe annet. Spør nettselskap ditt hvor unntaket jf. § 13-5 sier at de ikke trenger å spesifisere kostnadene fastsatt som et standardbeløp i § 17-9 (i kraft fra 1.2.2021).

Be nettselskapet om å fremlegge tilstrekkelig adekvat dokumentasjon i lov og forskrift tilsier at nettselskapet ikke er forpliktet til å oppgi kostnadene i tariffen § 17-9 jf. § 13-5.

Du vil garantert få motstridende svar fra NVE-RME, som svarer at når tariffen settes som et standardbeløp, trenger ikke nettselskapet å oppgi kostnadene i tariffen. Hvor står dette i forskriften?

Jeg har prøvd å sette seg inn i hva faktisk NVE-RME mener og synser om med det de skriver, men det er ikke enkelt. Det virker som de bytter mening alt etter hvilken vei vinden blåser. NVE-RME er så arrogante, de sier at vår tolkning er den eneste mulige måten å tolke det på.

Slutt!

¹⁴ NVE nettside - Strømkunden må betale for manuell avlesning <https://ams.monster/dok/nve/nettside/NVE-side-Str%C3%B8mkunden-m%C3%A5-betale-for-manuell-avlesing-2.7.2018-nr.-4.pdf>

¹⁵ NVE-RME vedtak <https://ams.monster/blogg/vedtak-fra-reguleringsmyndigheten-for-energi/>